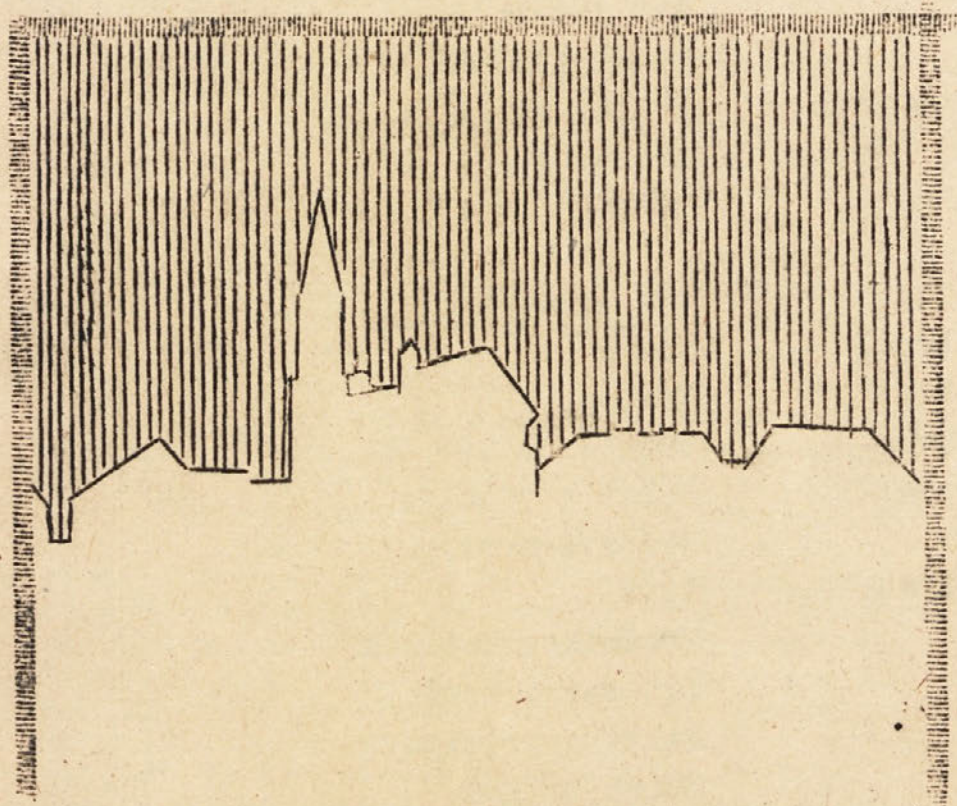

ŠKOLNICE

Letnik 12

Šl. 5/6

GLASLO
NOVONIEŠKOH
GIMNAZIJCEV

1963-64

5/6 številka Stezic vam prinaša:

A. Jakše:	Ob slovenskem kulturnem prazniku
M. Burger:	Idejno - vzgojno delo na gimnaziji Naš intervju ILADI LITERAR
Irena:	Negov večer
C. Herrera:	Albatros
Ala:	Zvezdi prah
Clay:	Tri simfonije
Miran:	Petri
Rika:	Utrinek
Mirko:	Poraja se nov dan
Gama:	Polet v veselje
On:	Večerni nemir
Milena M.:	List Urednikov kottičk Literarni krožek Filmska kritika Šport in šah

Izdaja literarni krožek skupaj z organizacijo ZVS na Gimnaziji
Glavni urednik: Anton Jaške

Odgovorni urednik: Ruži Primo

Člani uredniškega odbora: Cveti Guček, Nino Golob, Jože Spilhal,
in Milena Markelj

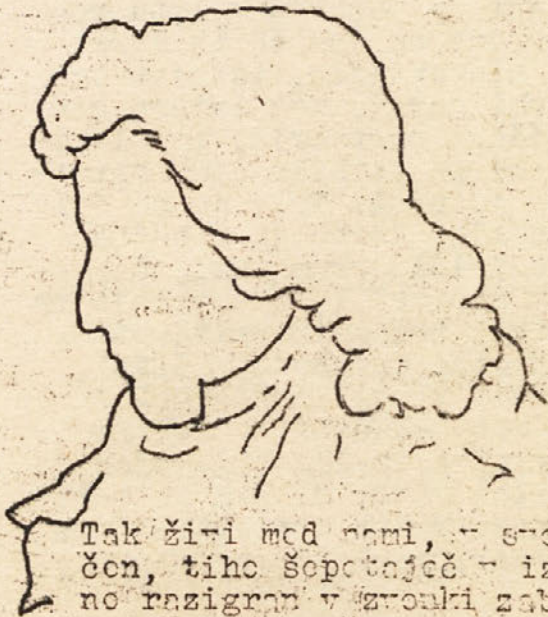
Blagačnik: Miroca Aš

Ilustrator: Darko Duh

Tehnični vodja: Lado Sedar

Cena dvoje številke je 60 din.

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Vse bolj in bolj se oddalja od nas čas, ko je živel in deloval naš največji pesnik, dr. France Prešeren. 115 let je že minilo od taktat, ko je legel v prezgodnji grob poet domovine, poet svobodne misli in svobodnega delanja, poet ponižanja in nesreče, poet hrcpenja in najčistejše ljubezni, poet in prečsem človek. Vendar, smrt je pokosila njegovo telo, ni pa umorila njegovega duha. Ga še vedno čvri, še vedno uporčen in neupogljiv, trčen v svojih nazorih, neizprosen do sovražnikov in kot materina beseda blag do svojih prijateljev.

Tak živi med nami, v svojih pozicijah, v vsaki pesmi drugačen, tiho šepetaječ v izlivu čustev prvo ljubezni, prečerno razigran v zvokih zabavljici, zanesen v valovih strasti, potrjen in razočaran ob neštetihi krivdih, pozepet mogočen prepok in vojniki slovenskega naroda. Nikoli ni pozabil, da je sin preproste kmečke hiše, da se je rodil v revni, toda lepi vasici, da je sin slovenskega naroda in lepe slovenske domovine. Ta mu je bila vedno pred očmi, vedno je lebdela v njegovih verzih, vedno in potišča ga je spremljala misel nanjo in nanjeno srečo. Zarje je daroval vse: osobno srečo, ljubežeri, zdravje in še nekaj, kar presaga v vse druge darove, špovtal ji je svoje nesmrtno pesmi, s katerimi je je obogatil, dal ji je z beseri in solzami posut vence, s katerim se parajo lahke in male narodov. Ta njegov dar je dvignil slovensko kulturo na kulturno raven drugih evropskih narodov z umetniško tradicijo in svobodnim umetniškim ustvarjanjem. S svojimi pozicijami je tisočletnim tlačiteljem slovenstva pokazal, da slovenščina ni samo jezik hlapcev in dekel, kot so se osobno izražali, pač pa je blagovredna in plodenita, polna do tečaj skritih lepote, v slovenski literaturo je vnesele mnoge nove pesniške oblike in s tem pokazal, da se zna slovenski jezik prilagoditi vsem zahtevnim pesniškim voram in ritmiki.

V pesnih pa je pokazal tudi, kako se je treba boriti za pravice, za svobodo, kako je treba za ideale trpeti, brez stekov in vzdihov, s stianjenimi postvi, srečo in neprestano kjubujoč.

S pesmijo je podrl pregube, ki se ločile inteligence od naroda, s pesmijo je vzpodbujal, hrabril, tolažil, budil up in neizpodbitno vero, dvignil narodev iz teme in ru pokazal luč, svetlo in neizmerno lepo vodnico iz stoletnega suženjstva k soncu svobode.

S pesnijo je oral in rahljaj, s pesnijo je sejal in kot Beaumarchais s svojim "Le mariage de Figaro" pripravljaj tla revoluciji. Vedel je, da je ta neizbežna, da bo nara- lo prej ko slej priti do vetaja, saj za vsako zimo pride porlad in oblačno nebo se vedno razgrne in pusti prosto pot toplim, blagodatnim sončnim žarkom. Narod je že rabi- ral moči, že je v žilah plala vroča kri, speče, ki se ga težilo, so se pričenjale napenjati in pokaži, kajti moč naroda, ki ve, kaj hoče, je neizmerna. Tuji son je že žo- živčevit svobode, ki se je pokazal na obzorju v letu re- velucij 1848, vendar je umrl, predno se nam še ta žarek svobode ukrađli s podkupovanjem, klevetanjem, izdajstvom in intrigami. Izigrali so slovenski narod, kot izigra go- ljufivi kvartoperec svojega noveščega partnerja, in slepi- li so ga z raznim svobeščinarji, ki pa so bile same spret- no nastavljene mreže, v katere se je ujel. Toda ne za dol- go. Vse to ga je izmodrilo in izočilo, da se je v bodoče znal varvati in je vedel, kaj je prišlo prava ura, čas - ki ga je v svojih pesnih Prošernu napovedal, č-č vetaja in odkrite borbe za svobodo. Boj je bil težak in veličasten. Narod se je boril kot berač, iz kletke osvobodena žival, kajti on ni šel kaj izgubiti, dobil pa je lahko vse. In v tem boju je narod spoznal šele vse veličino in veliki zgodovinski pomen Prošerna kot pesnika in človeka. Njegove pesni so bile kot balzam za številne rane, ki jih je narod utpel, bile so klic v borbo in ukaz. V teh najtežjih dneh je bil dan njegove smrti, 8. februar, proglaščen za sloven- ski kulturni praznik.

S tem se je narod najbolj oddolžil svojemu velikemu vojni- ku.

Letos pa slavimo še ene obletnice. 100 let je že minilo od smrti Prošernovega pesniškega ideala - Primičeve Julije. Da počastimo njen spomin, je naša dolžnost terbolj zato, ker je zadnja leta svojega življenja preživela v Novem mestu in je tu tudi pokopana. Ona je bila ženski lik, ki ga je Prošern tako živo opisal v svojih pesnih, bila je simbol velike in čiste ljubezni, pesni, ki jih je Prošernu nardihnila njena lepota, se čaše, polne ljubezenskega hre- penenja, samozavedanja, otežnosti, grenkega spoznanja in vdanosti v usodo, venco, ki ji ga jespletčā, je je na- pravil nesmrtno, kot je nesmrten sam. Ob branju njegovih pesni zaživi pred nami, lepa, hladna in nedosagljiva, an- gelske čistote, taka, kakršno je nosil pesnik v svojem srcu vse do smrti.

Ko sedaj slavimo njun spomin in hkrati kulturni praznik Slovencev, v svobodi in v času, ko imamo na razpolago množico slovenskih časopisov, revij in knjig, ko nam je čista slovenska beseda vsakdanji govor in nekaj pomena na- ravnega, da morata tež ko živimo v tišti čas, ko je Proš- ern ustvarjal, vendar, njegove pesni so tu, priča časa in izpoved človeka, kateremu toliko dolgujemo in svojo dolž- ni toliko zahvale. In kako se bomo pesniku najbolj oddol- žili? Gotovo tako, da bomo naščjevali njegove čelo in hura- no čelo njegovih naslednikov, kajti ni smo dediči njegove misli in njegove besede in na nas je vrsta, da pokažemo svoje; da smo učenci svojega velikega učitelja in vredni njegovega spomina. Pa ne samo učenci, pokazati moramo, kaj zmoremo sami, kaj ustvarjamo in kaj mislimo, kako

doživljamo tisto, kar je včasih doživljal on, kajti vsaka doba ima nekaj svojega in vsaka doba nam da tisto, kar je zanjo najbolj značilno.

Ljubozem in razočaranje, tiho upanje, skrita boleost, to ostane in bo ostalo, nenčen vir vzrokov, v katerih se izražajo; studene lepote in plemenitosti, preproste, a človeške misli in poštenja. Vse to je živo danes, kot je bilo živo pred sto leti in pri oblikovanju tega naj nas vodi ljubozem do velikega genija slovenstva, izvirna in nepotvorna, njen dokaz pa naj bodo naše stvaritve, naše misli in naša dejanja.

(Govor s Prešernove proslave)

Letos smo sodelavci Stezic s pomočjo tovarišev profesorjev, zlasti mentorja prof. Severja, pripravili precej svojevrstno proslavo Prešernovega dne in kulturnega praznika Slovencev. Recitirali smo dela - pesmi in prozo - ki sta jo že, ali pa jo boste brali na straneh Stezic. Ta proslava je bila organizirana z namenom, da pokažemo svoje literarne dosežke, svoje prvence in jih približamo poslušalcem, hkrati pa naj bi bila tudi nekakšna podoba kulturnega življenja na našem zavodu. To nalogo je po splošnem mnenju dobro opravila in lahko rečemo, da je uspela. Za uspeh, pa se moramo zahvaliti vsem, mladim literatom, recitatorjem in izvajalcem glasbenih točk, tovarišem profesorjem za nesebično pomoč, zlasti pa gledalcem samim, ki so nas razumeli, ki so sprejeli dela svojih sošolcev s ponosom in jih nagradili s ploskanjem.

Na proslavi je bilo podeljenih tudi nekaj nagrad najbolj zaslužnim literatom, sodelavcem Stezic in recitatorjem. Tako sta dobila Westrovo nagrado Milan Markelj za pesmi, objavljene v Stezicah in Anton Jakše za urejanje Stezic, poleg njiju pa so prejeli knjižna darila še ilustrator Stezic Darko Duh, Jože Splihal za sodelovanje in pesmi, objavljene v Stezicah, Rudi Primc, Nina Golež, Franc Erpič, Franci Škof, Irena Markelj in Mirko Bartolj.

Uredništvo Stezic se vsem sodelujočim prav lepo zahvaljuje, posebno pianistu tov. Stanetu Finku za umetniško glasbeno spremljavo, prav tako pa se v imenu nagrajenih zahvaljujemo vodstvu gimnazije za lepe nagrade.

Idejno vzgojno delo na gimnaziji

Na zadnjem sestanku komiteja smo izvolili idejno vzgojno komisijo v kateri so:

Katja Vičič, predsednica ZM na gimnaziji

Tone Kranjec, predsednik ŠS na gimnaziji

Damir Kovešič, član kluba OZN

Nada Mirtič, članica marksističnega krožka

To komisijo smo izvolili res nekoliko pozno, toda ne prepozno. Zdej, ko je steklo delo mladinskih ur, marksističnega krožka in kluba OZN, je najbolj potreben organ za povezovanje vseh teh oblik idejno-vzgojnega dela. Ta komisija in krožki bodo objavljali poročila o delovanju in svoje dosežke in uspehe v Stezicah, pod naslovom IDEJNO - VZGOJNO DELO in tako bodo pomagale marsikateremu razrednemu predsedniku pri njegovem delu. V to rubriko naj bi objavljali svoje prispevke s političnega in idejno-vzgojnega ^{področja} tudi tisti dijaki, ki se zanimajo za to področje družbenega udejstvovanja.

S četrtne seje komiteja ...

Četrte seje komiteja ZMS na našem zavodu sta se poleg članov in razrednih predsednikov udeležila tudi profesorja tov. Jeleničeva in tov. Podboj. Predsednica komiteja Katja Vičič je začela sejo z razpravo o seminarjih za mladinske aktiviste, ki so bili med semestralnimi počitnicami v Bohinju, Ljubljani in Šmarjeti in so se jih udeležili tudi člani našega komiteja.

O seminarju za vodstvo mladinskih aktivov v Bohinju sta poročala Katja Vičič in Tone Kranjec. Tam so govorili o delu ZM, o statutih in o tekmovanju srednjih šol. V to tekmovanje, ki traja eno šolsko leto, naj bi se vključila tudi naša gimnazija, vendar pa so predstavniki šolske skupnosti na svojem sestanku sklenili, da se za letos v to tekmovanje ne bomo vključili.

Matija Burger je poročal o seminarju marksističnih krožkov, ki je bil v Ljubljani. Na tem posvetovanju so najbolj poudarjali pomanjkljivo idejno vzgojo pri pouku. O tej temi so poslušali tudi predavanje tov. Dobenjaka, ki pa je bil v nekaterih odlomkih preveč filozofski in težko razumljiv srednješolcu.

Damir Kovačič je povedal nekaj besed o poteku seminarja klubov OZN v Šmarjeti. Nakazal je tudi program dela kluba OZN, katerega dejavnost se bo razvila zlasti v pripravljanju predavanj s kratkimi filmi, ki jih bodo pripravljali njegovi člani v nižjih letnikih.

Na seji smo govorili tudi o mladincih, ki neredno prihajajo na sestanke krožkov, v katere so se prijavili. Sklenili smo, da jih na prvih mladinskih sestankih razredni predsedniki grajajo. Na seji smo tudi sklenili, da bodo šli udeleženci seminarja v prvo razrede in tam na mladinskih urah seznanili mladince z delom ZM na šoli.

Ker je bilo o nerednosti obiskovanja krožkov in sestankov veliko govora, smo menda kar prezrli, da na sestanku komiteja spet ni bilo predstavnikov vseh razredov. To seveda ni pravilno, saj tako komite ni bil seznanjen z delom vseh razrednih aktivov, pa tudi mladinci niso bili obveščeni o sklepih komiteja.

MARKSISTIČNI KROŽEK

Na našem zavodu je že v prejšnjih letih deloval marksistični krožek, letos pa o njegovi dejavnosti v Stezicah še ni bilo ničesar slišeti, zato smo zaprosili njegovo vodstvo, da o svojem delu poroča tudi na straneh Stezic.

Kot vsa mladinska dejavnost, se je tudi naš krožek obudil k življenju šele proti koncu prvega polletja. Na prvem sestanku se je zbralo petnajst dijakov in mentorica prof. Vida Jelanič. Govorili smo o razmerah delovanja krožka in njegovem programu. Izvolili smo tudi dva delegata, ki naj bi se udeležila seminarja za vodje marksističnih krožkov. Tega je med počitnicami

organiziral "Center MK pri CK ZMS". Udeležila sta se ga vodja krožka Matija Burger in Nada Mirtič ter mentorica prof. Jelenič.

V drugem polletju je krožek živahno pričel z delom. Najprej smo si krožkarji izbrali temo "Materializem in idealizem". Pri tej temi smo želeli dobiti osnovno znanje filozofije, ki je nujno potrebna pri globljem študiju in s pomočjo katere bomo reševali idejna in praktična družbena vprašanja. Predavanje o tej temi nam je skrbno pripravil predsednik komiteja pri občinskem odboru SZDL. Ker je bila tema široka, smo jo razdelili na dva dela. Čeprav smo vabili k predavanju tudi ostale dijake, udeležba ni nikoli pressegla števila šestnajst. Predavanje je bilo zelo dobro pripravljeno in prepričan sem, da smo mladi poslušalci zvedeli veliko novega. Toda spoznali smo, da se nam nejasna še mnoga vprašanja iz dialektike, zato smo si izbrali to snov za novo predavanje.

V četrtek 27. februarja smo priredili krožkarji sestanek s temo "Družbena vloga umetnosti." Matija Burger je pripravil nekaj osnovnih misli za razpravo. Naslonil se je predvsem na članek Franca Zupana "Umetnost in ljudje", ki je izšel v letošnjem koledarju Prešernove družbe. V razpravi smo se krožkarji pridno oglašali in s tem pokazali, da nismo tako brezbržni do današnje umetnosti, čeprav je res, da nam naš pouk ne daje tiste umetnostne vzgoje, ki bi jo kot bodoči intelektualci potrebovali. Zato je samo za pozdraviti dejstvo, da imajo v prvih razredih tudi glesbeno in likovno vzgojo.

KLUB OZN

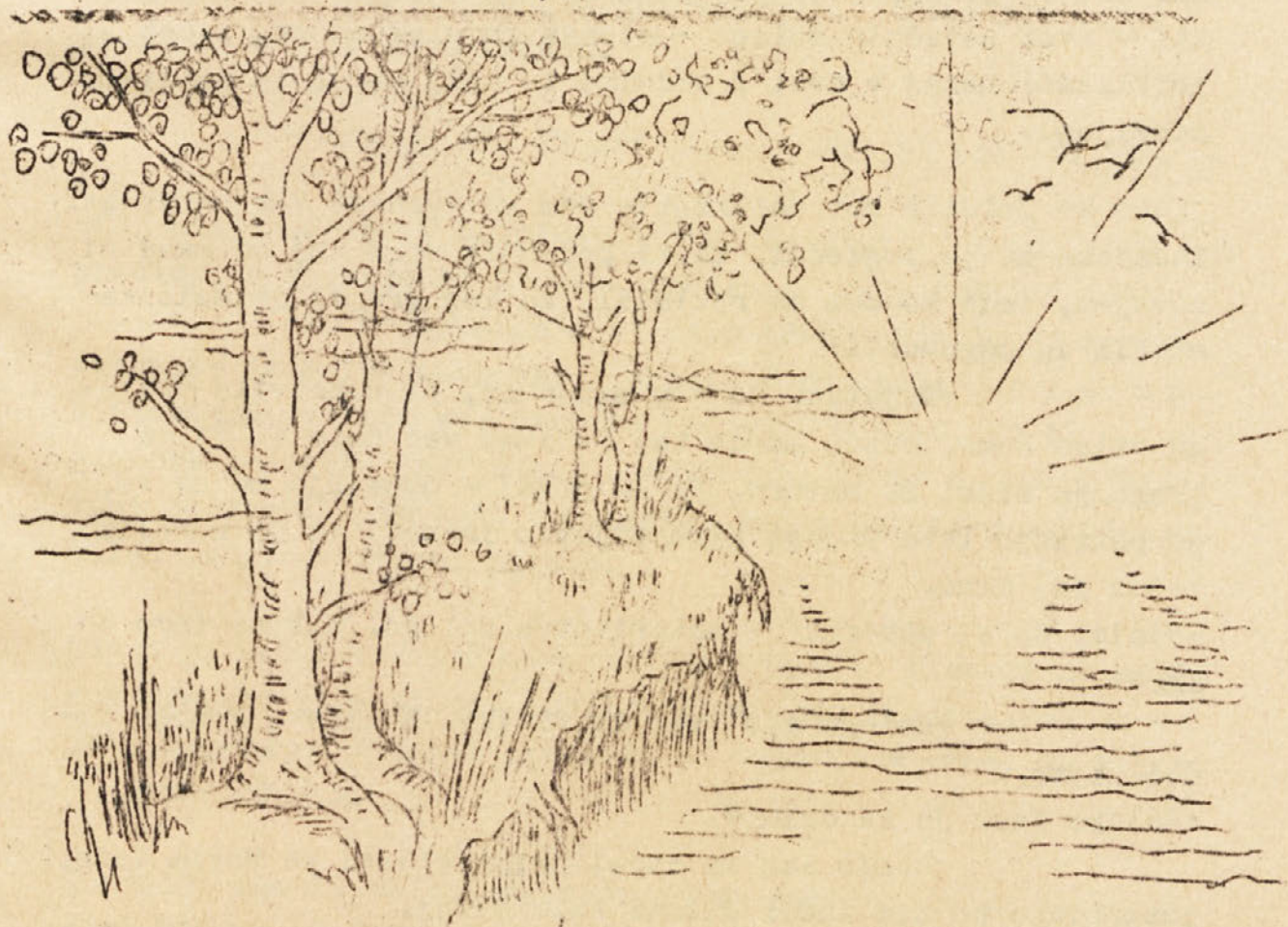
Dejavnost kluba OZN na gimnaziji se v zadnjem letu ni tako razvijala, kot bi se morala. Temu je krivo zlasti premajhno zanimanje gimnazijcev za organizacijo in neaktivnost samih članov.

Za čem pravzaprav stoji klub OZN? Stremi za tem, da širi ideje in načela OZN; proučuje mednarodne probleme, se zavzema

za uveljavljanje aktivne koeksistence in utrditev miru na svetu, za razvijanje enakopravnega sodelovanja in prijateljstva med narodi ter državami ne glede na njihovo družbeno ureditev, za odpravo kolonializma in drugih oblik vnašavanja v notranje zadeve dežel, za zagotovitev pravic slehernemu narodu, da svobodno odloča o svoji družbeni ureditvi, za dajanje pomoči nerazvitim deželam in za vzpostavitev enakopravnosti vseh rodov.

Naloga kluba na gimnaziji je, da vzgaja mladino v duhu ideje OZN, tako, da bodo kot odrasli ljudje čim več prispevali za mir in boljše življenje vseh narodov sveta.

Člani kluba smo se prvič sestali v sredo 26. februarja. Vodil nas je Matija Burger. Na tem sestanku smo sklenili postaviti najprej organizaciji trdne temelje s tem, da izdelamo letni program in da izvedemo agitacijo med gimnazijci. Povezali se bomo tudi z ostalimi klubi v okraju in republici.

Moš intervju

Študijska knjižnica Mirana Jarca je v hladnih zimskih dneh močno obiskana. V njej se zbirajo dijaki četrtil letnikov gimnazije in ekonomske šole ter petih letnikov učiteljišča, ki se prizadevno sklanjajo nad debelimi knjigami in skušajo iz njih iztisniti še tisto modrost, ki jim je potrebna za premostitev zadnje pregraje ob koncu šolskega leta - mature. Ni samo mraz tisti, ki jih je prignal sem gor v topli kotiček hrama učenosti, tudi maturitetna naloga jim da vedno več misliti, posledica tega strahu pa so visoki stolpi knjig, za katerimi sem komaj lahko opazil sošolca - bodočega maturanta.

Kar žal mi je bilo, ko sem ga moral iz globoke zatopljenosti v svet nevidnih delcev - atomov in elektronov, zopet priklicati nazaj v svet z vidnimi in bolj otipljivimi dimenzijami.

-Kako se počutiš kot maturant?- sem ga vprašal kar naravost. Začudeno me je pogledal, kajti podobnih vprašanj od mene ni navajen, toda ko sem mu razložil, za kaj gre, se je malo zamislil in odgovoril:

-Dejstvo, da sem maturant, ni napravilo večjega vtisa name, razen morda to, da imam več dela in da me preganja misel na maturo. Pa še nekaj - opominja me na to, da potekajo leta mojega gimnazijstva in zato mi je nekoliko tesno pri srcu.

-Vidim, da se ukvarjaš z maturitetno nalogo. Kakšno temo pa imaš?

-Nalogo sem vzel iz fizike. Naslov - Bohrov model atoma.

-Koliko časa jo že delaš?

-Nanjo sem se začel pripravljati po Novem letu, intenzivno pa bom začel delati šele sedaj.

-Ali imaš dovolj gradiva?

-Z njim sem bolj slabo založen, zato se moram posluževati raznih virov iz tuje literature in iz tehničnih revij.

-In kdaj študiraš?

-V knjižnico zavijem kar iz šole in ostanem tukaj večkrat do večera. Seveda ne delam samo naloge. Učim se tudi za šolo, saj je tukaj kar prijetno toplo in mirno.

-Ti si eden glavnih sodelavcev in organizatorjev igre "Pero", ki jo bodo uprizorili gimnazijci. Ali ste že načrtovali svoje vloge?

-Igra ima tri dejanja. Sedaj se učimo drugega. Vaje imamo skoraj vsak dan po šesti uri.

-Kdaj bo uprizoritev?

-Če nam bo uspelo - v drugi polovici marca.

-Ali bereš Stezice?

-Večkrat pomagam pri tiskanju, zato jih lahko preberem že kar na matricah.

-Kako so ti všeč?

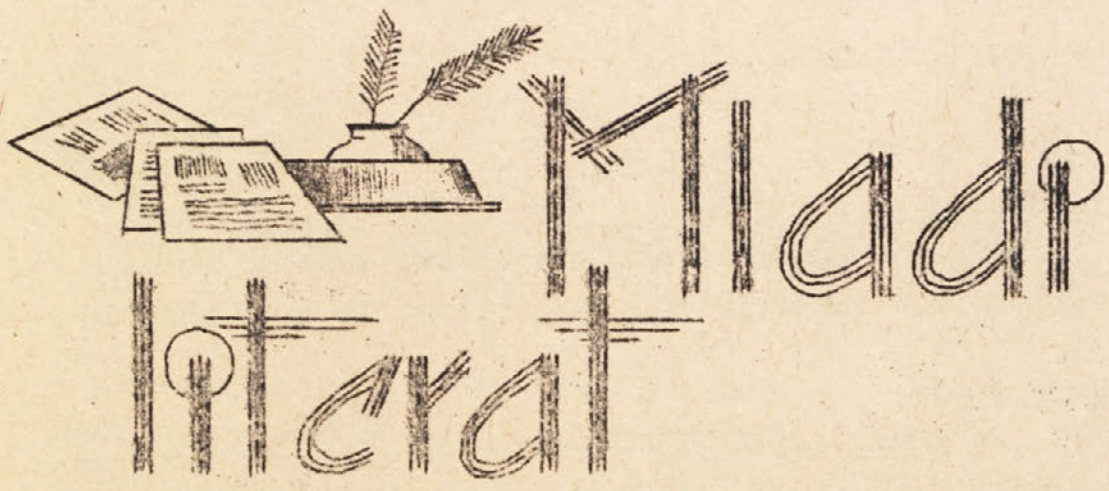
-Ugajajo mi. Zlasti pesni, ki jih piše C. Herrera.

-Kaj misliš, da bi v Stezicah lahko objavljali? Morda imaš kak predlog, s katerim bi Stezice bralcem še bolj približali?

-Po mojem mnenju bi bilo treba objavljati kvalitetnejše in daljše sestavke v prozi. Morda tudi nadaljevanja. V Stezicah je tudi vse premalo humorja. Mislim, da bi se na gimnaziji dobilo tudi nekaj humeristov, ki bi to pomanjkljivost odpravili in tako popestrili sedaj nekoliko sentimentalno obarvane strani Stezic.

Nisem ga hotel več dalje motiti. Sosedje se postali na najin pogovor, ki je postajal čedalje glasnejši, že pozorni in so jeli nejevoljno dvigati glave in se ozirati v smer, iz katere je prihajal šum.

Zahvalil sem se mu za odgovore in ga pustil, da se je zopet poglobil nazaj v kvantno teorijo.

Irena: Ljegov večer

Zabuljenini, nekoliko motnini očmi, je zrl v prazen kežerec in le usodlino na njegovem danu ga je spominjala, da je še pred nekaj minutami tekla po grlu opojna pijača. Zlaj nina niti ficka več in oč žalosti je svoj težko glavo naslonil na roko.

Zazrl se je na r b kazarca, kjer je počasi črecl poslednje kaplja vina. Iz srdečih ust je ušel glasen krah, kajti nožakarje je ta kaplja spominjala na solze, ki s ostekle po licu njegove žene, kadar je prišel dom v tako pozne. Da, da, moja stara ravno tako joče, kadar ne zagloča, kako se levim med stenami hiš. Njene solze polzijo ravno tako kot ta poslednje kaplja vina. Teča, za vinom ni je žal, zole, ampak stara ne še briga no. Le kaj imam o nje? Očita ni, če pijem, da ne skrbin za družino - ne, koliko bolj prijazen je tale vinček, ki ni nikdar nič ne operoka, ampak vpija vase vse moje tegobe, vse moje žalost in skriti strah do življenja. Da, to je moj prijatelj - polčoč, teča nadvse dober.

Voke se se mu začele lepiti skupaj in glava mu je trde padla na nize. Sredi prijetnega spanca ga je zbudilo rahlo cukanje za rokami in kakor preko bučanja merskih valov, je od nekje plaval glas: "Denar!" Huđiča, ljudje, kaj hočete! Mar veste, da nima niti ficka? Oh, pa to se gotovo naji otroci, ki ne zopet prosijo za denar. Nič ne bo! Stran, stran sem rekel. A še vedno ne cuka jo za rokam, prisesali so se ni na tle kot mlače pijavke. Mislijo, da bodo iz pijanega telesa iznozgali denar. Ne in ne!

Zasmehnil je z roke in pri tem odprl oči. Srečal se je s pogledom gostilničarja, ki ga je že kar malo nejevolno vlekkel za rokav.

"Stric, domov bo treba! Zapiramo!"

"Ja, že grem. Sicer pa niste ljudje, ker budite možaka iz spanja. Vrag vas peber!" Glednjeje in opetekaje je zapustil sobo. Ko je zapiral vrata, je zaslišal gostilničarja, kako je sam sebi rekel: "Ta človek bo še lastne otroke zapil!"

Možakar se je zakrohotal in skoraj stekel čez cesto. Potem je nenadoma obstal, se zamajel naprej in nazaj, nato pa nadaljeval pot cik-cak, loveč se od vogala do vogala.

Vse je bilo tiho, le njegov pijani smeh se je počasi utapljal v nočni tišini prebujajočega se dne.

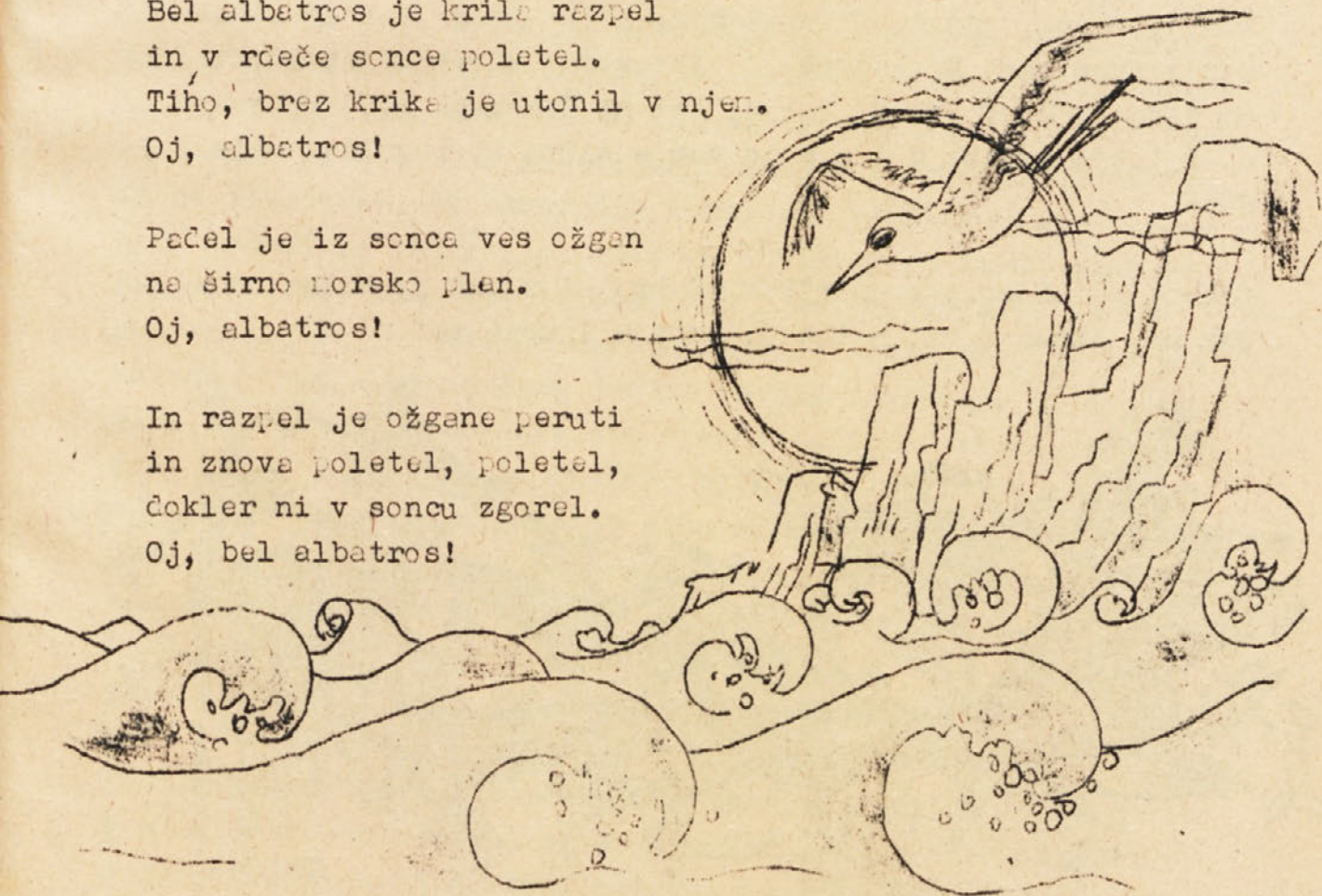
C. Herrera:

ALBATROS

Bel albatros je krila razpel
in v rdeče sonce poletel.
Tiho, brez krika je utonil v njen.
Oj, albatros!

Pačel je iz sonca ves ožgen
na širno morsko plan.
Oj, albatros!

In razpel je ožgane peruti
in znova poletel, poletel,
dokler ni v soncu zgorel.
Oj, bel albatros!

ZVLAŠNI PRAH

Utrinki v prozi

Jaz sem Porlač in ti si Poletje; vsak dan ti pošrim cvetje, da se razbohota v tvoji toploti, kot orhideja v eni noči. Rada se potepam s teboj na koščku belega oblaka; pustiš me, da sanjaram, in zdi se mi, da sem jaz edina deklica na svetu in ti edini fant.

Moje roke imaš za vzglavje in moje oči za ogledale - tako mi laže kračeš poljube! Če te vprašam, ali ljubezen prihaja potihoma, se mi snejiš in mi praviš: "Ti neurni otrok!" Huda sem - zelo. Vzamen si svoje vzglavje in svoje zrcalo nazaj; a kaj - znaš ne pridobiti! Najin oblak spustiš na krošnjo razcvetele lipe, priviješ se k meni in mi šepetaš: "Ob tebi se pašutin tako rlad!"

Ubogi moj stari fant! Kačar mi neučakano kračeš poljube; paziš, da se moja prava kri, nje, ne bo tvja končuje. Ne čakaj predolgo! Ne boziš, da jaz vidim pravih: "Jutri", ti pa vedno: "Včeraj". Ne čakaj, čakani! Čakam in gledam, kako se Poletje nagiba v Jasno in ven - sedaj mi resnično pripadaš!

Čakam, da mi spot rečeš: "Tako dobro si z menoj, nala!" Ampak ne, nisem dobra s teboj; sam - ljubim te!

Visoki fant, tvoje dekle je tako neurno! V tvojih lasih išče zvezde predvčeršnjega noči, da bi jih nabrala na konec niti in si jih dala krog vratu; ker jih ne najde, prične j kati in ker jaka, te užalosti. Fant, tvoje dekle je tako neurno! Misli, da se tvoje čiš dvije zelenih jezerc in vsa- ka jutro se okoplje v njih in ne more si kraj, da ne bi skak- lila prej jasnih dn.v. Fant, tvoje dekle je prav zares ne- urno! Hoče, da bi bilo tvoje srce tako majhno, da bi bilo v njen prst. ra samo zanjo, za tvoje dekle. Kako je neurno, ta tvoje dekle! Ne ve, da ti je sin čiš že nekdo nabral zve- zde z las; ne vidi, da se ne koplje sama v tvojih očeh; ne verjane, da je v tvojem srcu še velike, velike prst. ra - praznega.

Življenje in pravljica

Včasih se mi zdi, kakor da je življenje ena sama dolga prav- ljica brez konca. Skrivnostno je, polno nepričakovanih zaple- tov in razpletov, svetlih in temnih trenutkov, čudovitih do- življajev in globokih razočaranj. Juneki v pravljicah živijo svoje življenje, se ukvarjajo s svojimi problemi, ki nikoli niso majhni in vsakdanji, njihova junaštva so tako polna in prepričljiva, brez vsakih pomot in pomanjkljivosti. In ko- nec pravljice je navadno srečen in poln optimizma, da se mi, navadni ljudje, lahko samo čudimo in jim zavidamo. Ko stojim na pločniku in zrem v nenehno vrvenje ulice, v stotine obra- zov, ki se prižigejo in ugašajo brez vsakih sledov v moji zavesti, v obraze na katerih sije sreča in življenska radost, upanje in bojezen, ter vsakdanja skrb, prikrita s prijaznim nasmeškom na ustnicah, si mislim, kako bi bilo, če bi vsi ti ljudje nenadoma postali juneki iz pravljic, tako kot sem si jaz včasih želel, da bi postal princ z zlato kočijo in zlatim klobučkom na glavi. Toda, kam bi vsi ti ljudje s svojimi ne- štetimi drobnimi problemi, vsakdanjimi skrbmi in težavami in s svojo tako nezahtevno srečo, v svetu, ki zahteva velikih. dejanj. Ne bi se jih znali otresti in tako bi življenje po- stalo zanje pusto in prazno. To spoznanje me tako presune in razblini v nič pravljicne sanje, ozrem se okoli sebe, vidim obraze in vsak med njimi postane pravljica zase, v vsakem se bojuje dobro in zlo, pa vendar - vsi konci niso srečni.

Clay:

TRI SIMFONIJE

Zdelo se mi je, da stojim skrit v temi daleč nekje v hladni praznoti. Pred menoj so bile orglje z velikanskimi piščalmi iz človeških kosti, ki so segale v neskončno vsemirje. Med njimi so plavali po svoji tainstveni poti svetleči planeti in zvezde. Bele tipke iz človeških zob so se mračno režale v modrikasti mraz.

Orglar, ogrnjen v valujoč črn plašč, je razpel koščene roke in suhi prsti so ždrseli preko rumenih tipk. Zaigral je "Prva simfonija!" Piščali se hroplo kot ranjenci, sa krehotale v besnem smehu topov in na smrt obsojenih, s plinom zastrupljenih ljudi, brnele kot žičnate ovire, obrizgane z blatom in krvjo, kričale so kot tisti, ki se jim hladni bajoneti strastno zarinejo v trebuh.

Pošastni orglar je končal simfonijo. Nekaj časa je izvaljal iz koščeni piščali mehke, skrivnostno odrešujoče zvoke, potem pa je odprl drug zvezek z naslovom, rdeče zapisanim na črnih platnicah: "Druga simfonija".

Zaigral je melodijo, strašnejšo od prve. V hladni mraz sem čul krematorije, ki so hrope bruhali pepel, elektriko, ki je grizla gola trupla z odstriženimi glavami, bombe žvižgajoče skozi bleščče solze otrok pod črnimi razvalinami, sopro ... toplega črevesja, ki je težko legala na ostekleno koščko groze razmrevarjenih ljudi.

Srce se mi je stisnilo, piščali, razpete v vesolje, pa so bruhele groze.

Končal je, zaprl zvezek in koščeni prsti so zopet mehko ždrseli preko medlih tipk. Črn plašč je valoval, svetleči plameni in zvezde so krožili po svoji tainstveni poti.

Potem se je njegova koščena roka stegnila po tretjem zvezku z naslovom: "Tretja simfonija ali konec".
Glasno sem zakričal: "Ne, ne!"

Počasi je pošastni orglar obrnil glavo in vame so se zarežali rumeni zobje, ostre ličnice in temni votlini, v katerih je gorel mrzli plamen. Prezirljiv nasmeš je zdrsnil preko režečih zob ----- bila je Smrt.

Miran:

Daleč si zvezda na nebu,
ki ugašaš v luninem svitu.
Zdaj si le misel,
ki nosi jo veter v daljavo
in v pozdrav mi mahaš
z robcem črnine.

Lačne ptice ljubezni
preletavajo morja modrine,
in smeh njihovih misli,
udarja ob sivo pečino.
Lačne svojih želja
krožijo ob odmevih sive pečine.

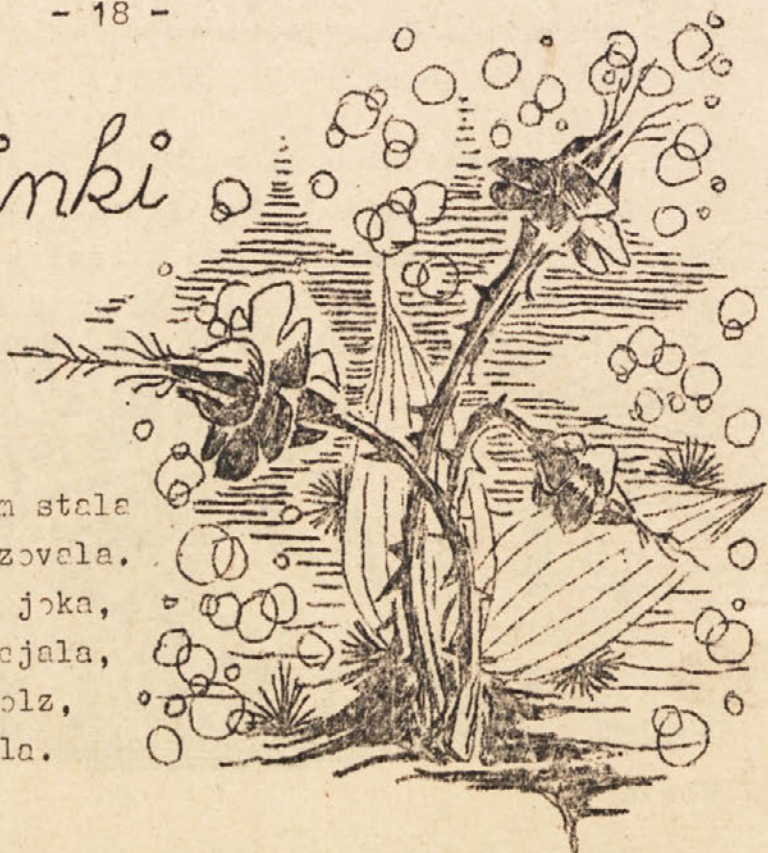
Utrinek, ki zasveti v temni se noči,
izgine, tako kot se rodi...
Kot utrinek zasvetila luč je v tvojem srcu
in še preden sem videl soj te svetlobe,
je ugasnila....
Kot utrinek sem te spoznal - ljubezon....

Rika:

utrinki

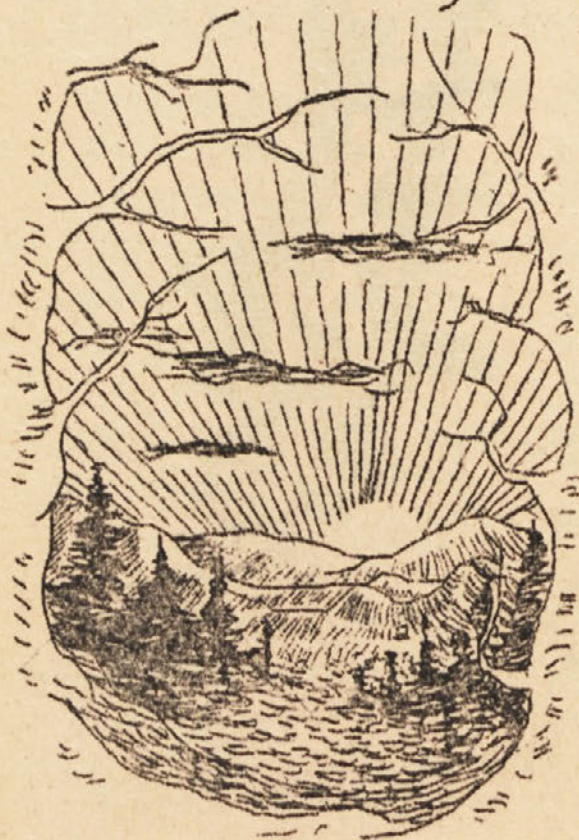
Mimo sta šla,
za roke so držala,
v oči si zrla
in glasno sanjala.
Nista me videla,
kako pod drevesom sem stala
in jo z zavistjo opazovala.
Nista slišala mojega joka,
ker sta se glasno smejala,
nista videla mojih solz,
ker sta se poljubovala.

Mirko:

PORAJA SE NOV DAN

Kot drobna, nežna tančica
plava nad dolino megla
in jemlje pod svoj razcefrani plašč
porajajoče se jutro.
S svojimi hladnimi ustnicami
poljublja zasnežena polja in gozdove,
ki so gluhi za njeno ljubkovanje.
In drobne kaplje, vse prozorne,
ki so zastale v svitu mrzle noči,
nemo tulijo svoj misrere soncu,
ki vzhaja tam daleč,
izza temnih prog stvernosti.
Življenje se z bobnečimi koraki
staplja z ogromno zaveso megle.
Poraja se nov dan.

Gama: Fantazijska zgodba v nadaljevanjih

POLET V VEŠOLJE

... petnajst, štirinajst, trinajst..... Ali nama bo uspelo ?
... deset V glavi imam strašno zmedo Roke se mi
tresejo Za trenutek mi šinejo misli k prijatelju, ki
leži v sosednem prostoru in tako kot jaz čaka na start.....
... osem V meni je neskončni kaos in zaman ga skušam
urediti Želim si le, da bi bilo tistih nekaj sekund
že skoraj mimo pet, štiri, tri, dve, ena,..... nič.....

To se je zgodilo 13. januarja 1994. leta. Do tega dne sem moral marsikaj prestat in prestat sem dobro. Po končani šoli za vesoljske pilote sem imel veliko izbiro. Vrata v svet so mi bila široko odprta. Toda jaz sem hotel še več. Moje oči so se željno ozirale v neskončno praznino še ne-osvojenega vesolja. Vpisal sem se na oddelk za poskusne pilote. Tja so sprejemali le tiste z opravljenimi diplomami, poleg tega pa so morali biti vsi kandidati fizično močni in vzdržljivi. Bil sem eden najšibkejših, to sem videl že prvi dan. Le močna volja, tista volja, ki mi je pozneje tolikokrat rešila iz obupnega položaja, mi je pomagala, da sem vse težave in muke poskusnih pilotov zadovoljivo prestat. Pri tem mi je bil največja opora prijatelj Jack. Ta krepki fant, vedno živahen, razigran, vedno s poskočnim žvižgom na ustnicah, mi je bil že od prvega dne na poskusnem oddelku najbolj všeč. Med dolgimi, zaspanimi urami, ki sva jih skupaj presedela na predavalnih, sva sanjarila o najini bodočnosti. Postala sva neločljivo prijatelja. Dan za dnem sva sestavljala načrte za fantastično poletje, v mislih sva na veliki vesoljski ladji popotovala med daljnimi še neodkritimi, tajinstveno se svetlečimi planeti.....

In prišel je dan, ko sva inela opravljene vse izpite in tudi preizkušnje vzdržljivosti sva dobro prestat. Na vrsto so prišli poletje. Najini profesorji, da bi letela skupaj, so ugodili. Na vesoljskem inštitutu sva dobila posebno nalogo.

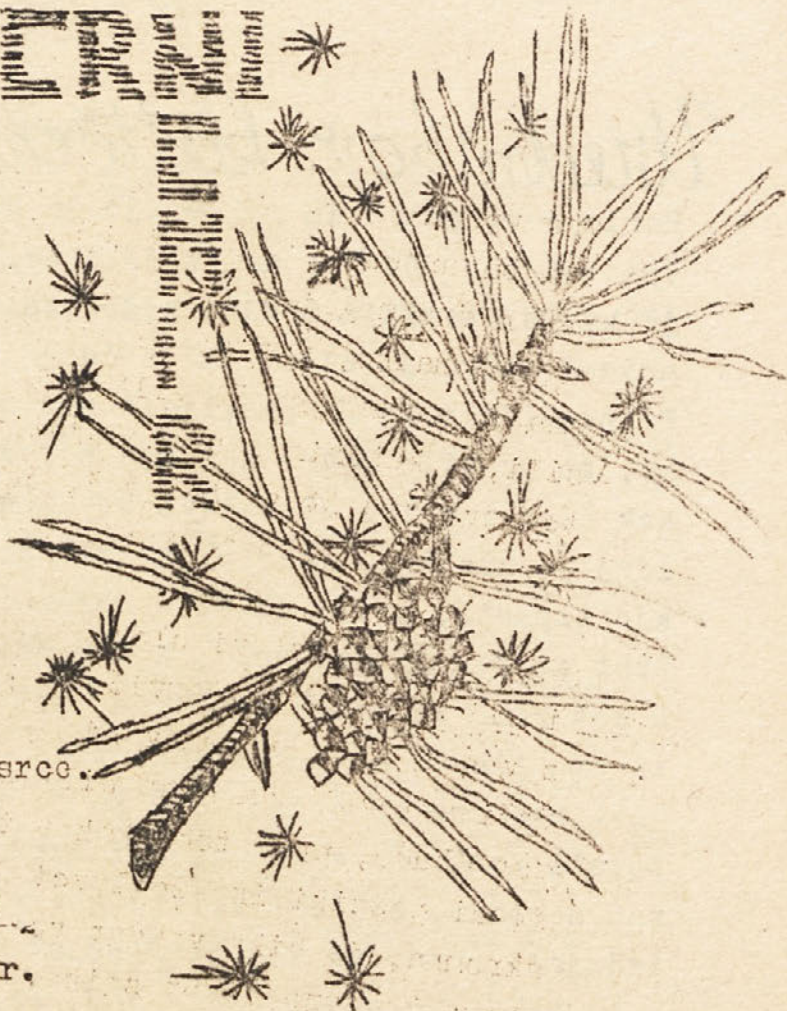
Določili so nama novo raketo. To je bila raketa na foton-ski pogon. Po osmih letih napornega delovanja je nekemu našemu znanstveniku uspelo uresničiti sanje davnih prednikov o pogonskem sredstvu z velikansko potisno močjo. To je dose-gel z razbijanjem atomskih jeder pri katerem se izločijo fo-toni, ki s svojo energijo podelo vozilu lahko nesluteno hit-rost. Ko je Jack zagledal raketo se je pošalil: "Mislím, da je dovolj velika, da bova z njo lahko obkrožila vesolje." Če bi tedaj vedel, kako blizu je resnici, se najbrž ne bi po-dal na to pot.

Po nekaj tednih sva se navadila na raketo, seznanila sva se z njenim pogonskim in krmilnim sistemom in tako je prišel usodni dan-13. januar. Vse priprave so bile končane, slovo je bilo za nama, sedela sva vsak v svoji kabini in čakala na start. Rahla negotovost mi je stiskala srce in nezaupljivo sem pogledoval na široko mižo z merilnimi inštrumenti. Ne-kaj mi je govorilo, da se ta polet ne bo srečno končal, da so te vrste rakete vse premalo preizkušene in z žalostnimi očmi sem gledal preko betonskega vzletišča na njive in trav-nike, ki so se razprostirali za njim, na hiše posejane med drevjem in na obrise mesta tam v daljavi. Nekaj težkega in črnega mi je leglo na dušo, in občutek sem imel kot da se poslavljam za vedno. Toda samo za trenutek. Rezek glas iz zvočnika me je vzdramil. Ozrl sem se na prijatelja. Zakaj zdaj vse to? Ta tesnoba, neodločenost. Saj sem vendar tako nestrpno pričakoval ta dan. Toda pogled na prijatelja me je pomiril. Tih in zbran je sedel na svojem pilotskem sedežu in preizkušal krmilne naprave. Pogledal me je in se mi nas-mehnil. V tem nasmehu se je raztopila še zadnja bojazen. Glas iz zvočnika pa je napovedoval start. Štel sem sekunde, ki so naju še ločile od vzleta in vse krajše so bile. Potem se je zgodilo. Z ogromnim pospeškom se je raketa odlepila od zemlje, zdelo se mi je, kot da se vrti nebo okoli mene, po-tem pa se je nenadoma vse stennilo. Izgubil sem zavest. Do-bro uro po startu sem se zbudil. Prvo, kar sem videl, je bil moj prijatelj. Sedel je za mižo in kontroliral instrumente. Bil je negiben, rahlo sklonjen naprej v svoji debeli, okorni kozmonavtski obleki. Ko je videl, da sem se prebudil, se je vzravnal in se obrnil k meni. Še ves omotičen sem se zagle-dal v njegov prestrašeni, blede obraz za zaščitnim steklom.

On:

VEČERNI

Tihi večer
je prinesel nemir
v moje srce.
Neslišni zefir
je prinesel prepir
daljnih zvezd
in sij neskončnih cest
padajočih v vsemir.
Je beli papir
v tresočo se dlan
pričeral nov dan
in zbudilo želje
so črke drobno,
v njih sem zrl v tvoje srce.
Pa je v tihi večer
zaukal skovir
in večerni nemir
razpršil v daljni vsemir.

Milena M.

Čez potoček se nizko vpgiba stara vrba,
svoje srebrno listje zrcali v bistri vodi.
Droben, srebrnkast list se spusti v tolnu
polog zvitih korenin.

Val ga priziblje pod druge vrbe,
list trepeče, ne more nazaj,
rahla sepica ga nosi od brega k bregu...
neprestano od brega k bregubrez cilja...

Urednikov kotiček

Rahlo nestrpnost in nejevolje je bilo že razbrati iz vaših vprašanj, ko ste me ustavljali na hodniku z besedami - Kako je kaj s Stezicami? Kdaj bodo izšle? - In jaz sem bil v nemajhni zadregi, kajti nič točnega vam nisem mogel povedati. Pripravljali in pripravljali smo se na tiskanje te številke, pa je bilo vedno kje kaj narobe, vedno je odpuhal kak člen v dolgi verigi vsakovrstnih priprav in opravkov. Zdaj je manjkalo matric, drugič papirja, tretjič nismo imeli kje tipkati, potem je bilo narobe zopet kaj drugega, največkrat pa nam je manjkalo, kot vedno - denarja. To so težave, s katerimi se redno srečujemo pri izdajanju našega glasila in smo jih že kar navajani, toda sedaj so se kot nalašč pojavljale ena za drugo, čas pa je tekel naprej in tako smo ostali nenadoma v enomesečni zamudi, zaradi katere nam je res nerodno, saj smo veliko govorili o tem, da bi Stezice izdajali redno vsakih štirinajst dni in brez zamud. To pa je zelo težko in skoraj nemogoče, saj Stezice niso le organ rane stalne mreže dopisnikov in je letos tudi nima smisla več vpeljevati, lahko pa bi nanjo pomislili drugo leto. S tem bi uredniku zelo olajšali zbiranje člankov. No, ker se pač nismo mogli drugače rešiti iz zagate, smo ubrali nico neoriginalno, vendar že večkrat preizkušeno pot - odločili smo se za dvojno številko. To je seveda le nekakšen izhod v sili, s katerim skušamo ujeti čas, upamo pa, da vam bo tudi ta povečana številka všeč, čeprav bodo nekatere vesti in novice že nekoliko zastarele.

Na šolski proslavi slovenskega kulturnega praznika, kjer smo imeli stezičkarji prvič svoj javen nastop, ste nas sprejeli z veseljem in razumevanjem, za kar smo vam zelo hvaležni. Vaši aplavzi nam niso bili samo v priznanje, ampak tudi v vspodbudo, prav tako kakor tudi nagrade, ki so jih dobili mladi pesniki in sodelavci Stezie. Ta proslava, čeprav bolj skromna, je bila vendar velik doprinos k počastitvi slovenskega kulturnega praznika, saj je bila popolnoma naša, pesmi in prozo, vse so napisali gimnazijci sami, recitirali, brali in glasbene točke so izvajali oni sami, zato ni čudno, da

neposredna in intimna, saj so na njej sodelovali vsi, nastopajoči in občinstvo.

Za glasbene točke je z izrednim občutkom in umetniško dovršenostjo poskrbel prof. Stane Fink, ki nem je že večkrat priskočil na pomoč.

Naša proslava pa je našla odmev tudi v javnosti. Na kulturni strani Dolenjskega lista smo lahko prebrali članek pod naslovom "To uro razkrivam zaupne stvari", v katerem pisec poroča o njej in jo skuša tudi nekoliko kritično oceniti. To se mu ni kaj preveč posrečilo, saj ni omenil velikega uspeha, ki jih je dosegel s svojimi posmimi Milan Markelj, čeprav tudi Splihalu ne moremo oporekati kvalitete, zlasti v posmi "To uro razkrivam zaupne stvari", katere naslov se je avtorju članka po pravici zdel simboličen in karakterističen za celotno proslavo. Res je, da je pisec zagrešil v svojem članku tudi nekaj napak, ki so povsem v nasprotju z načeli novinarstva (netočnost poročanja), vendar pa moramo biti zadovoljni že s tem, da se je o naši proslavi pisalo, in da je javnost videla, da tudi na gimnaziji ne spimo.

Sedaj pa naj spregovorim še nekaj besed z dopisniki Stezic, saj je zanje v tej rubriki vedno zmanjkalo prostora, čeprav je v prvi vrsti najenjena njim. Dopisi in prispevki prihajajo še kar pogosto, čeprav je treba včasih tu pa tam podrezati in spomniti pisca na dano obljubo, vendar se je za opaziti pomlad in sicer v pozitivnem smislu, kajti bolj topli in bolj vabljivi so sončni žarki, bolj poredki so prispevki, namerani za objavo v Stezicah. Poleg prispevkov smo prejeli tudi nekaj pism, v katerih nam bralci pošiljajo svoje pripombe, predloge in kritike, Eni si želijo, da bi v Stezicah objavljali to in to, drugi spet drugo, za kar se pač kdo zanima. Mi skušamo takim predlogom in željam svedča ustreči, kolikor je v naši moči in kolikor so taki predlogi pametni in objektivni.

Tako nam je Milena Marn iz prve gimnazije poslala nekaj pesmic, za katere priznava, da so sicer ene izmed prvih, vendar pa upa, da nam bo katera vseh in da jo bomo objavili. Vaš Mi-

ne rečem, da so slabe, saj vsaka pesem nekaj pove, ta na ta, druga na drugi način, ta preprosto, druga bolj komplicirano. Tvoje pesmi so preproste, zato pa so bolj originalne in neposredne. In ravno tiste, v katerih se pozna, da so popolnoma tvoje, kjer ne težiš za tem, da bi povedala nekaj velikega in izrednega, prav tiste so najboljše. Morda bomo objavili katero tvojih pesmi in tudi če je ne bomo, še naprej piši in nam pošlji, saj si jih v tem času lahko že spet kaj napisala.

V pismu praviš tudi, da imamo pri Stezicah zelo visok kriterij. Mogoče je res, saj nas je na to že marsikdo opozoril, vendar pa naj ti povem, da je kriterij odvisen predvsem od števila člankov. Več jih je, večjo izbiro imamo in lahko odberemo le najboljše, kadar pa imamo gradiva malo, nimamo dosti za izbirati in smo prisiljeni objavljati tudi tisto, kar sicer ne bi objavljali. Seveda pa imamo tudi tu neko mejo, pod katero ne smemo, saj je bolje, da Stezic ne izdamo, dokler nimamo kolikor toliko dobrih člankov, kakor pa da bi bile slabe. Tukaj je tudi vzrok, da precej prispevkov, zlasti poezije, ostane v urednikovih mapah in čaka na boljše čase.

In zdaj naj ti odgovorim še na očitke, da se ne držimo besede, ki smo jo dali v tretji številki Stezic. Tam smo namreč pisali, da ne bomo več objavili člankov, katerih avtor se ni podpisal s polnim imenom. Milena vprašuje zakaj še naprej objavljamo take članke. Toda članki, ki smo jih do sedaj objavljali niso anonimni saj njihove avtorje poznamo, vendar se nočejo izdati bralcem in se iz enega ali drugega vzroka skrivajo za psevdonimi. Tudi zaradi psevdonimov je bilo slišati že več pripomb. Tako nam Slavko Splihal in Radovoj Trele pišeta, da zaradi čudnih psevdonimov izgleda, kot da bi se na straneh Stezic pojavljali sami inozemci. Torej nasvet: tisti, ki nočete izdati bralcem pravega imena, izberite si take psevdonim, ki bo bolj domač, ti Milena, pa upam, da si me sedaj razumela in da si zadovoljna z odgovori. Pa še nekaj. Druge prispevke ti ni treba pošiljati po pošti, ampak kuverto kar položi v okno v I. nadstropju kjer je navadno gimnazijska pošta. Isto svetujem tudi tistim, ki imajo kak prispevek za Stezice, pa ne vedo, komu naj ga izročijo.

LITERARNO KROŽEK

Se zanimate za literarno zgodovino in sodobno literaturo, vas zanimajo tekoča in pretekla kulturna vprašanja, bi morda radi kaj več zvedeli o velikih možeh domača in tuje književnosti, bi radi gledali diapozitive, poslušali magnetofonske posnetke in referate iz kulturnega življenja, bi radi zvedeli kaj več o tisku, o njegovem pomenu in vlogi v naši družbi, bi se radi seznanili z nastankom časopisa, bi morda radi sodelovali pri urejanju in obravnavanju določenih tem v našem glasilu Stezice? Če vas vse to veseli, potem se vključite v literarni krožek naše gimnazije, ki je pred štirinajstimi dnevi pričel s svojim delom. To je seveda nekoliko pozno, toda vse še ni zamujeno. Z resnim delom in interesom bomo to zamudo nadoknadili. Sicer pa, saj krožek tudi do sedaj ni spal. Posebna skupina se je aktivno ukvarjala z urejanjem in izdajanjem Stezic, kar je tudi ona od nalog našega literarnega krožka. Na sestanku smo izvolili nov delovni odbor - predsednika in tajnika. Izvoljeni sta bili Slavka Podržaj in Melita Žužek. Na programu prvega sestanka, na katerem je bilo, po pravici povedano, precej manj udeležencev, kot smo pričakovali, je bil referat Slavke Podržaj o življenju in delu Leva Nikolajeviča Tolstojca. Referat je bil skrbno pripravljen, dokaj obširen in izčrpen. Da smo dobili bolj jasno podobo o tem velikanu ruske prozne besede, so nam Franc Erpič, Melita Žužek in Tomo Kobe brali odlomke iz njegovih najpomembnejših del in s tem popestrili že tako zanimiv program. Po referatu smo se pogovarjali še o nekaterih zanimivostih iz življenja tega velikega pisatelja in ugotovili, da jih je toliko, da se bomo o njem pogovorili še na naslednjem sestanku, ko nam bo prof. Sever pokazal diapozitive z voznim tokstom in nam povedal tudi nekaj s svojega potovanja po Sovjetski zvezi. Ker je ta tema že sama po sebi zanimiva in spada tudi v gimnazijski učni program, upomo, da se boste naslednjega sestanka in tudi vseh ostalih z veseljem in v večjem številu udeležili.

FILMSKA KRITIKA

Jože Uhan:

Psycho

Film "Psycho" režiserja Alfreda Hitchcocka je tako dober, da je nehvaležno delo o njem pisati kritiko. Zato naj mi bralci oprostijo, če se bo izrodila v slavošpev.

Hitchcocka pri nas že poznamo. Pred leti smo imeli priliko videti zelo dober film "Vrtoglavica", ki je bil njegovo delo. "Psycho" pa ga prav gotovo še prekaša, mnogi so celo prepričani, da je ta psihološka drama duševno bolnega mladeniča najboljše, kar je ta znani režiser kriminalnih filmov doslej ustvaril. Tudi za "Vrtoglavico" bi težko rekli, da je detektivski film, še manj pa bi ta naziv pristojal filmu "Psycho", saj edini detektiv, ki se v filmu pojavi, hitro in klavrno konča. Nihče pa ne more oporekati, da je "Psycho" film groze in strahu, saj je tudi zelo pogumnim med predstavo večkrat koža na glavi premajhna.

Pred kratkim sem slišal predstavnika "Zeta" filma, ki je našteval najprej umetniške, nato pa komercialne filme, ki jih je v preteklem letu odkupilo njegovo distribucijsko podjetje. Film "Psycho" je štel samo med komercialne, jaz pa bi ga uvrstil tudi med umetniške filme, čeprav seveda tudi njegove komercialnosti ne moremo zanikati. Cel film je tako umišljeno in spretno grajen, da bi mu težko pridali kak prizor, še težje pa bi katerikoli pogrešali. Navadna fabula je tako virtuosno sestavljena, da si, ako nisi najmanj Sherlock Holmes, ne moreš misliti, kdo je morilec. Polna je presenečenj in nepričakovanih preokretov. Hitchcock gledalca splah ne da nočnosti, da bi si oddahnil. Od trenutka, ko se začne dogajanje zapletati, pa vse do končnega razpleta, ga drži v napetosti. Pri tem večje izrabljuje vsako nočnost, da groze, ki obhaja gledalca, še stopnjuje. Nagačene ptice v kabinetu hotela dolujajo vse

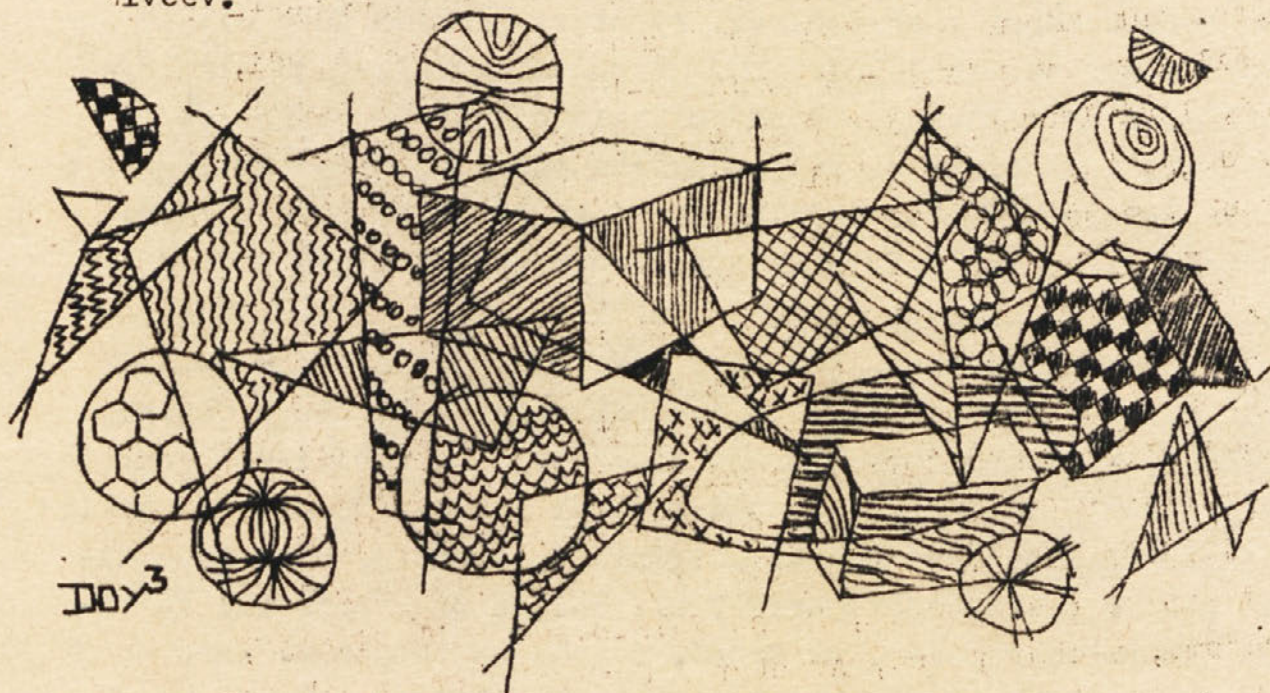
prej kot pomirjujoče. Ob pogledu na vilo, v kateri se poleg enega unora zgodi več važnih reči, nas sredi sončnega dne spreleti nek občutek tesnobe. Večkrat pa je vidine ponoči in takrat je ta učinek še večji. Tudi velik, zlovešče svetlikajoč se nož, ki je edino orodje v abeh umirih, ni slučajno tak, kot je.

Anthony Perkins, glavni igralec, ki igra mladeniča z izmaljeno duševnostjo, je vloga zelo dobro odigral. Tudi, z najhujšimi izjemami seveda, bi te lahko trčil za ostale igralce. Perkins ni ni ugajal edino v ječi. Tu nam njegov glas pripoveduje, kaj premišlja, on pa pri tem igra samo z nitiko. Ta igra se ni ni zdela d. živeta.

Kamera in montaža sta dobri. Slednji bi zameril le zadnji prizor, v katerem vlečejo avtomobil iz močvirja. Tega je postavila takoj za prizorom iz ječe brez vsakega prehoda. Sicer pa se ni je zdel popolnoma odveč.

Kaj je hotel režiser s tem filmom? Sam Hitchcock pravi, da je predvsem poskušal, kako je treba graditi filne strahu in groze. V "Psychu" pa najdemo tudi nekaj vzgojnih momentov.

Ob koncu morem reči le še to, da je vsakomur, ki si tega filma ni ogledal, žal, razen seveda, če nima preveč slabih živcev.

Slava Podržaj

Avantura

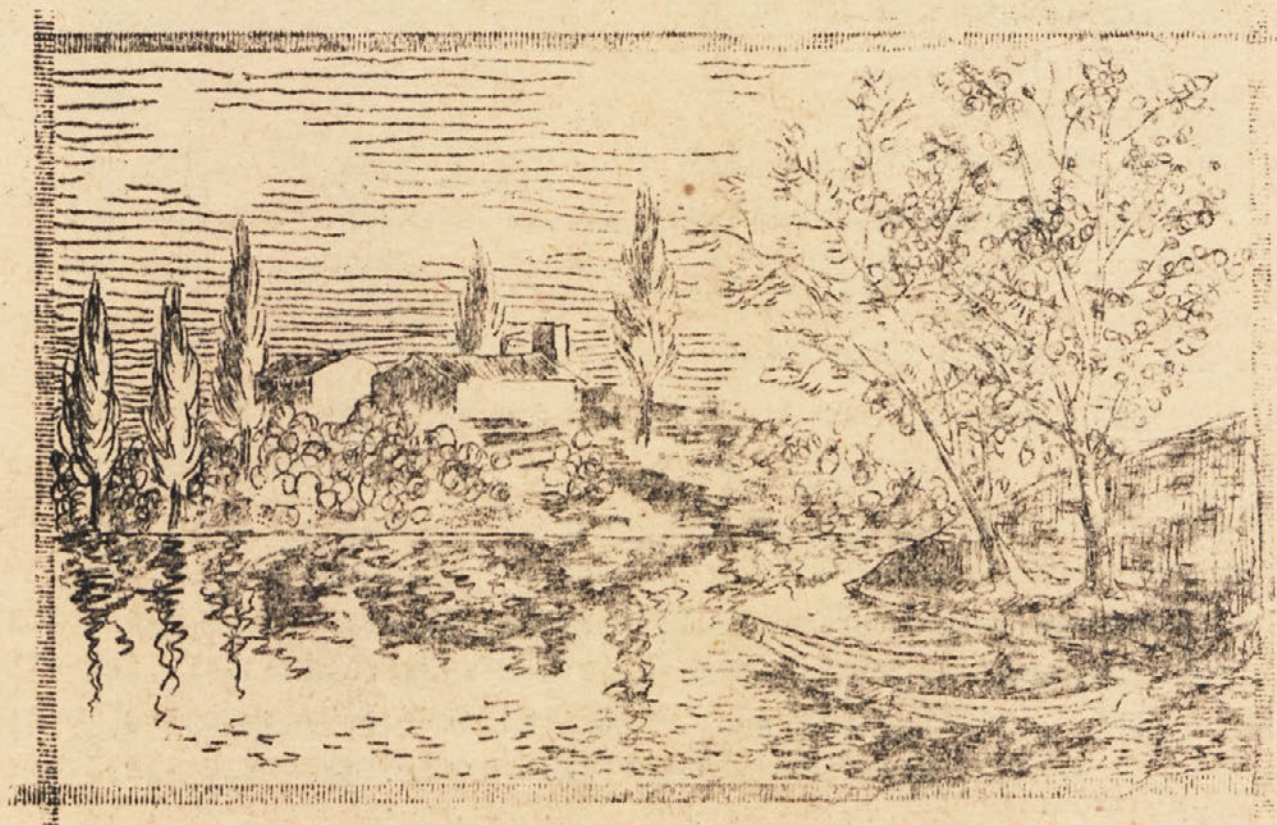
Pred nedavnim smo tudi pri nas videli Antonionijev film Avantura, ki je na festivalu v Cannesu tako zelo navdušil kritiko in tem bolj razočaral publiko. Zato, ker tematsko spominja na Sladko življenje Federico Fellinija?

Prvi del Antonionijeve trilogije, Avanturo (sledijo ji še Noč in Mrk), spremlja njegova značilna tehnika: razvlečen ritem, izpolnjen z neskončnim prikazovanjem pejzažev, fotografija v velikem planu, pojasnjevanje izraza s pomočjo kratkega teksta. Antonioni je hotel prikazati tri, štiri ljudi, ki so značilni za svoj krog - v Avanturi - bignatega meščanstva. To so topi, leni ljudje, polni dolgočasnja, ki jih utruja. Edino, kar vedo, je to, da morajo plačati tisto, kar želijo, hočejo pa luksuz, mondenost. Ti ljudje hočejo ineti čim več ljubezenskih vezi, ker so njihova čustva prazna. Prikazati take osebe, ki nikjer ne najdejo opore, da bi se uprle svojim instinktom, v dogajanju na tak način, da postanejo simboli razpadanja neke družbe, ni lahek posel. Prav zares je čudno, da je človek okusa in kritičnega pogleda, kakšen je Antonioni, na festivalu v Cannesu dejal, da je tema Avanture in Sladkega življenja ista. Kdor je videl oba filma, je moral uvideti, da to ni res. Medtem, ko še Fellinijev film dogaja, da tako rečemo, v eksterieru, Avantura odriže dušo svojih junakov, kar ne izpade nič manj jasno od Fellinijevega širokega affresco prikazovanja. Morda bi bilo bolje, da bi Antonioni še bolj insistiral na svojem načinu izražanja - na indirektnem polemiziranju, ker na direktna (ki jo je bilo v Avanturi precej), ne leži. V junakih Avanture - kakor tudi v vseh ostalih Antonionijevih filmih - je sistematiziran obup modernega zapadnega človeka, toda to, kar najdemo v teh ljudeh, ni nič novega; to najdemo že v delih Sartre, v nenormalnem deliriju Camusa, v grobem razčistišanju Faulknerja, v nihilizmu Fecketta, v groteskno in patološko nastrajenih junakih Tennesseeja Williensa. Antonionijevi junaki se gibljejo v svetu, v katerem niso nikdar protagonisti krize, ne, oni so samo prisotni in take jih režiser pušča, ne brani, a tudi ne obtožuje. Naravno je, da ta "objektivizen", ki pokaže vse avtorjevo moč, vznemiri publiko, vajeno lahkih, razumljivih filmov, preprostih po vsebini in zgradbi. Ljudje ostanejo zaprepaščeni, skrotka - manika jim spektakel.

Nasprotno pa je kritiko vzhičena nad Antonionijsvo igr. aluzij; njegove osebe so prav tako anemične, kakor je anemičen dobršen del teh kritikov in družbe, v kateri delajo in živijo.

Ko govorimo o vsem tem, moramo priznati, da ima Antonioni močno refiniranost v izražanju, spretnost v izražanju detajlov, ki bi bila še boljša, če ne bi bila obarvana z njegovim lastnim intelektualizmom. Mnogo mu pomaga fotografija - funkcionalna in prepričljiva. (Avanturo je sneval Aldo Scavarda). Antonioni je brez dvoma najzanimivejši režiser. Ustvarja v stalnem stiku s pulzom časa in manifestacije, ki jo ta čas karakterizira. On ni režiser, ki daje dela - namenjena širši publiki; njegovi filmi dosegajo v Italiji povprečno komercialnost - v svetu, ki mu je Antonionijska pokazala prav kritiko, pa je visoko cenjen. Dobil je šarm režiserja, ki razgledlja o junakovem duševnem doživljanju.

Morda vse to, a prav gotovo njegova ustvarjalna potencia, njegove ideje - vse to je omogočilo Michelangelu Antonioniu, da ustvarja dela tako visokega nivoja, dela, ki bodo morda pomembnejša, kakor se film sploh mor nadejati.

SPOŠT

Gimnazijsko košarkarsko prvenstvo

V nedeljo, 23/8-1964, se je v gimnazijski telovadnici začelo letošnje gimnazijsko košarkarsko prvenstvo, na katerem sodeluje sedem razrednih ekip in ena ekipa deklet. Prvenstvo je nekakšno pregledno tekmovanje za sestavo gimnazijske reprezentance, ki bo zastopala našo šolo na srednješolskem prvenstvu Novega mesta.

Prvega dne tekmovanja so pripravila največje presenečenje dekleta s svojim trenerjem Splihalom I. na čelu. Premagala so nosilca skupine - I.a, ki je zasedla celo zadnje mesto. Nič manjši uspeh niso dosegli košarkarji II.a, ki so oba nasprotnika odpravili s prepričljivo razliko in zasedli prvo mesto v svoji skupini, pred nosilcem skupine III.a.

Rezultati:

I. skupina: III.c : II.b 73 : 42 (31 : 24)

II. skupina: dekleta : I.a 31 : 27 (17 : 15)

dekleta : I.d 38 : 30 (23 : 20)

I.d : I.a 36 : 28 (16 : 10)

III. skupina: II. a : I.c 49 : 26 (29 : 12)

II.a : III.a 40 : 19 (15 : 12)

III.a : I.c 34 : 25 (14 : 11)

Vrstni red: V prvi skupini je zasedla prvo mesto ekipa III. c razreda pred ekipo II. b. V drugi skupini so si priborila prvo mesto dekleta pred ekipo I.d in I.a. V tretji skupini je zasedla prvo mesto ekipa II.a pred ekipo III.a in I.c.

Najboljši strelci na gimnazijskem košarkarskem prvenstvu so bili: Jože Splihal (d) 47, Slavko Splihal (II.e) 41, Jereb (III.a) 40, Knoll (III.c) 35.

Prvenstvo gimnazije zaključeno

Nihče ni pričakoval, da se bo prvenstvo gimnazije v šahu tako razburljivo končalo. Mrvar in Gazvoda sta v zadnjih kolin začela igrati nesigurno. Toda rutina je opravila svoje. Mrvar je že drugič osvojil naslov prvaka gimnazije, Gazvoda pa je s pol točke zaostanek drugi. Zelo zanimiva je bila tudi borba za tretje mesto. Stokanovič se je po slabem startu od kola do kola popravljaj in z odločilno zmago nad Šporerjem v zadnjem kolu, zasedel tretje mesto.

V zadnjih štirih kolin so bili doseženi tile izidi:

8. kolo:

Mrvar : Dolenšek 1 : 0
 Zagorc : Stokanovič 0 : 1
 Trelec : Gazvoda 0 : 1
 Rauh : Šporar 0 : 1
 Terzič : Petelinkar 0 : 1

9. kolo:

Dolenšek : Zagorc remi
 Stokanovič : Trelec 1 : 0
 Gazvoda : Rauh 1 : 0
 Šporar : Terzič 1 : 0
 Božič : Petelinkar 1 : 0

10. kolo:

Šporar : Gazvoda 1 : 0
 Stokanovič : Rauh 1 : 0
 Dolenšek : Trelec 0 : 1
 Petelinkar : Mrvar 0 : 1
 Terzič : Božič 0 : 1

11. kolo:

Božič : Mrvar 0 : 1
 Terzič : Gazvoda 0 : 1
 Petelinkar : Zagorc remi
 Dolenšek : Rauh 1 : 0
 Stokanovič : Šporar 1 : 0

Kako so igrali?

Zmagovalec Mrvar Lado se je spet izkazal s svojo ostro in učinkovito igro. Prvo mesto je osvojil zaslužen, saj je vseskozi vodil. Z zmago nad Gazvodom je dokazal, da mu prvo mesto pripada. Gazvoda Franc je imel slab žreb. Ostale nasprotnike je premagal precej prepričljivo, toda edina izgubljena točka je bila odločilna. Igra malce premehko, da bi z Mrvarjem kot črni uspel.

Stokenovič Marjan je kljub slabemu začetku, ob koncu na tretjem mestu. Z malo več preudarnosti in teoretske poglobljenosti bo lahko dosegel v šahu še marsikaj.

Šporar Tone igra sicer lepo, toda premalo odločno. Z njegovim plasmajem nismo nič kaj zadovoljni.

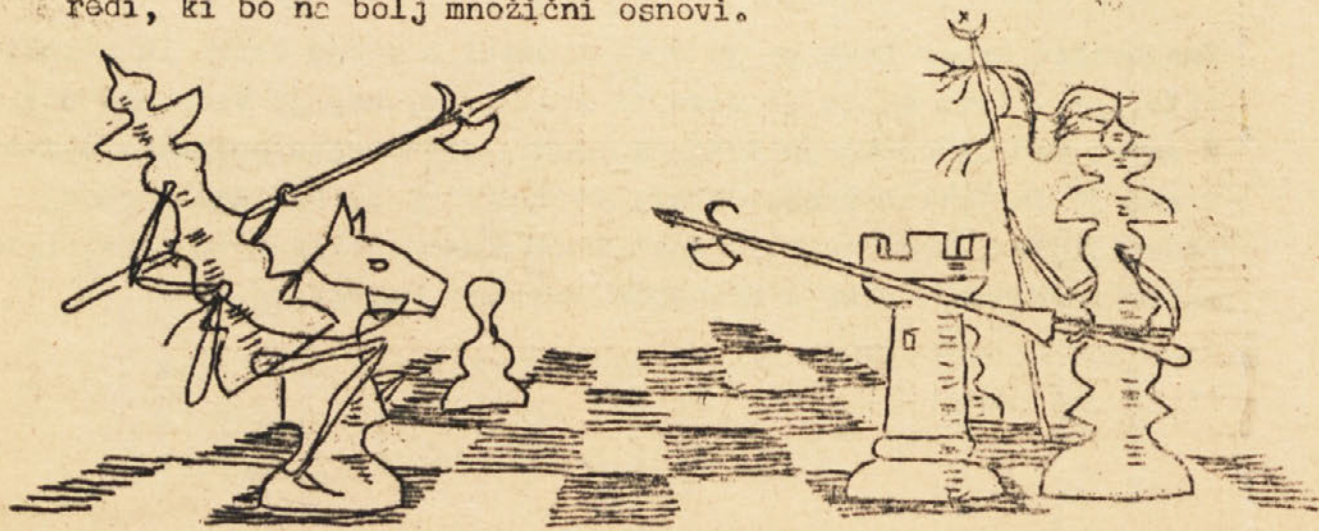
Božič Franc je osvojil 50% točk. To je najmlajši udeleženec prvenstva, toda v borbi s starejšimi se je izkazal kot enakovreden partner.

Petelinkar je igral proti koncu vse preveč kompromisno, Zagorcu manjka smisel za kombinacije, isto velja za Terzića, Treleca se pozna, da igra šaha premelo, Dolenšek in Rauh pa sta zasluženo na repu.

Malo statistike: kralj remijev je Zagorc, ki je kar štirikrat podpisal premirje. Najbolj brezkompromisna sta Gazvoda in Trelec, ki nista remizirala nobene partije. Največ zmag sta dosegla Mrvar in Gazvoda (po 9), brez zmage pa je vse do konca ostal Rauh.

Gazvoda in Šporar sta turnir vodila zadovoljivo.

Tako je letošnje prvenstvo gimnazije uspešno zaključeno. Kvaliteta prvenstva je bila na dostojni višini, žal pa je bilo številčna udeležba bolj slaba. Zato ta turnir le ni pravi prikaz šaha na gimnaziji. V letu polletju bo tekmovanje med razredi, ki bo na bolj množični osnovi.

LESTVICA PRVENSTVA GIMNAZIJE V ŠAHU ZA ŠOLSKO LETO 1963/64:

N	Ime mesta	R	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	T	M
1	MRVAR	4.b	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	9,5	I.
2	GAZVODA F.	4.b	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	II.
3	STOKANJČIČ	1.c	1/2	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	7,5	III.
4	ŠPORAR	1.c	0	0	0	1/2	1	1	1	1	1	1	1	6,5	IV.
5	BOŽIČ	1.a	0	0	0	1/2	1	1	1/2	1	0	1	1	5	V.
6	PETELINKAR	1.c	0	0	0	0	0	1	1/2	1	1	1/2	1	4	VI-VII.
7	ZAGORC	2.b	0	0	0	0	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1/2	4	VI-VII.
8	TERZIČ	2.b	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1/2	1	3,5	VIII.
9	TRELC	2.a	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	3	IX.
10	RAUH	2.c	0	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1	0	4,5	X-XI.
11	DOLEŽIČEK	2.c	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1	1	1,5	X-XI.

DVOJIMA zmaga

Na srednješolskem prvenstvu Novoga mesta, so naši šahisti osvojili prvo in drugo mesto. Prvo mesto je osvojila naša prva ekipa v postavi: Gazvoda, Picsek, Šporer in Splihal, naša druga ekipa (Mrvar, Stokanović, Skube, Berger, Božič), pa je osvojila drugo mesto. Medtem, ko je prva ekipa zaigrala v sijajnem slogu, je naše drugo moštvo že ob začetku igralo nesigurno. Tudi poznejša okrepitev, tretje-kategornik Mrvar, ni dosti izboljšal rezultatov. Tako je bilo stanje na lestvici pred zadnjim kolom naslednje:

Gimnazija I.-15 točk
Učiteljišče 8 -"-
Gimnazija II.8,5-"
KSŠ 7,5-"- itd.

Toda v zadnjem kolu je druga ekipa morala igrati s prvo ekipo, Učiteljišče in KSŠ pa z ekipami osnovne šole. Vendar, zmaga 4 : 0 druge ekipe Gimnazije nad prvo in minimalna zmaga Učiteljišča nad drugo ekipo Osnovne šole ter rezultat KSŠ : Osnovna šola I.- 3 : 1 je dal sledeč razpored na lestvici:

Gimnazija I..... 15 točk (75 %)
Gimnazija II....12,5 -"- (62,5 %)
Učiteljišče10,5 -"-
KSŠ Grm10,5 -"-
Osnovna šola I.. 7,5 -"-
Osnovna šola II. 4 -"-

Naši prvi ekipi sta priborila največ točk Gazvoda in Picsek na prvih deskah, saj sta pridobila vsak po štiri točke. Tudi Šporer in Splihal sta bile zelo dobra (vsak 3,5 točk). Druga ekipa je bila solidna, razen Skube, ki je bil po porazu z drugo desko Osnovne šole II, izključen iz ekipe in je namesto njega ostle igre odigral Mrvar. Za Gimnazijo II. so dosegli točke: Stokanović - 3, Mrvar - 2,5 (iz treh partij), Berger - 3, Božič - 4.

Po prvi disciplini srednješolskih športnih iger Novoga mesta ima Gimnazija 175 točk, Učiteljišče in KSŠ Grm pa 25

DJANKA, POZOR

Še več let so se gimnazijci pripravljali, da bi ob koncu šolskega leta uprizorili kako igro. Letos jim je končno uspelo in po dolgotrajnih pripravah ter po velikem številu vaj, so postavili na oder igro:

„PIERRE“

Komedija v 3 dejanjih

katere avtorji so Pierre Barillet - Jean - Pierre Gredy. Režiser te igre je prof. Eva Simič, nastopajo pa Nina Golež, Franc Erpič, Draguša Lilija, Stojan Saie, Tomaž Kobe, Franci Škof, Marjan Gazvoda, Branko Pajić in Melita Žužek. V nedeljo so imeli v Stopičah krstno uprizoritev, ki je zelo lepo uspela in požela pri gledalcih mnogo priznanj in navdušenja. V prihodnjih dneh bodo igro prikazali še na nekaterih odrih v novomeški pokolici, v Novem mestu pa bodo nastopili

dne 29. IV. ob 15^h in ob 20^h.

Upamo, da se boste te predstave v velikem številu udeležili in s tem dali priznanje mladim igralcem za njihov trud, pa vam tudi ne bo žal, saj se boste ob dobri igri in duhoviti vsebini pristrčno nasmejali. Izkupiček vseh predstav je namenjen za maturantski izlet.

[Faint, illegible markings or text]

[Faint, illegible text or markings]